

Slovenski program.

V Dunajski „Osten“ se iz spodajoga Štajarsko-
ga piše:

„Davno je že, kar je naznanjena želja, naj bi
Slovenol kak ustančen program ponudili, da bi imela
vlada pri reševanju vprašanj nemške narode avstrijs-
ske monarhije zadevajajočih po čem se ravnati, da ne
bi se lotila preudarjati načrta, o katerem se že naprej
ve, da ne bo sprejet. To okoliščino so napravilo nekter-
e zastopnike Slovencev, da so sestavili program, ob-
segajoč njihova zahtevanja. Tukaj ga imate: -

I. Poprejšnje kraljestvo „Ilirija“ obsega pod spro-
menjenim naslovom: „kraljestvo Slovenija“: 1. spod-
njo Štajarsko od Spielfelda dolj, 2. južno Koroško,
namreč desni breg Drave od Ziljske doline naprej, 3.
Kranjsko, 4. Goriško in Gradiščansko, 5. Istro, 6. Oko-
lico Tržaško. Vse te dežele skup štejejo poldrugi mi-
lijon stanovavcev.

II. Na čelu je en dvorni kancelar ali minister kot
srednik med cesarjem in (slovenskim) kraljestvom, kto-
ro se ima vdružiti v skupno uslavo:

III. Po avstrijsko-ogorski državi skupnih zade-
vah, kakor so našteje v porazumku z Ogorskimi in

IV. Po tistih zadevah, ki so skupne nemško-sloven-
skim deželam, in ktere so razložene v resoluciji glasilski.

V. Zadeve, ki so pridržane skupnemu (general-
nemu) zboru, koji bi se imel shajati, menjuje se, vsak-
krat v drugi šestorih dežel, so:

1. Voljenje delogotov v delegacije in v državni
zbor na Dunaji.

2. Deželna bramba.

3. Postavodajstvo v kazenskih rečeh, in za višje
in srednje šole.

4. Dovoljenje stroškov za skupne zadeve kralje-
stva slovenskega.

Podlistek.

Junaci in dulci jubilo.

Sp. Franjo Zakrojaki.

Hej, mi smo mi! Nas tukaj je pet,
Če pride jih pet še, nas boče deset;
A pet al deset, saj samih nas pet
Popije ga toliko, kakor deset:
Poslušajte vi od Soče do Save,
Slovenem se zdaj zaznava dan slave!

Mi praznimo kupe, dok pademo znak,
Za domovino mi padamo tak;
Kozarce mi manemo, v prah gre vse, joj!
Tuk srčno tiščimo v kozarcev razboj:
Ha, živio! V kozarce mi sekamo rane,
To priča kozarce, ak cel še ostane.

Hej, vrag v trepetu pred nami praši,
Ko vince v lasé se nam močno kadi;
Z jezikom mi streljamo ino s pestjo,
Tak črna vojska presilna mi smo;
Potrte nize, kozarce razbiti
O našem pogumu nas znajo slaviti.

Da domovina nam lepo živi,
Ki prežlabno nam kapljo rodi!
Ha, bratjel! Premislite samo le-to:
Kaj bilo bi z nami, ko b' vinca ne bilo?
Stoglasen ti „živio“ o j domovina,
Da b' nam nikdar ne zmanjkalo vina!

Nam dobro voljo! A vragu propad!
Sloven'jo mi zidamo, trden grad;
A delo sijajno nam grla suši,
Zares, zmir žejni zidarji smo mi!

VI. Vse drugo postavodajstvo in odgovorna de-
želna vlada ostane v 6 posebnih deželnih zborih, ako
ktera po neposrednih volitvah sestavljena narodna (ljud-
ska, a ne interesovska) zastopništva ne sklenejo, da naj
se dvoje ali več dežel združi.”

Slava Soški dolini!

Dandanes gre pa res vse hitro ko blisk. Komaj
nam kdo pové, ali kak častnik naznaní, da se je kje
ta ali ta misel zbudila, da se to ali to snuje, in že dru-
gi dan beremo ali slišimo, da se je misel tudi vže
vresničila. Pa zakaj bi se neki naš vek ponašal s slav-
nim imenom „vek telegrafov in železnic“ ko ne bi se
vse hitreje vršilo, ko v polževih starih časih? Čas je
denar; kdor urno dá, dvakrat dá; hitro storjeno, že pol
dopolnjeno! To so prišlovico, kterih veljavnost posebno
naš novi čas potrjuje. Kaj ne vidimo mar tega pri na-
ših čitavnicah? Danas se razglasi vest, da se tū ali
tam čitavnica snuje, a jutro že beremo popis prvo „be-
sede“ v kaki novi čitavnici. Včeraj smo brali v prvo
naznanilo kakoga tabora, za pojuternjem pričakujemo
vže v listih obširnega popisa današnjega taborovanja,
ki nam ga je telegraf kot nenadno sijajno v naglici
oglasil. Da, da, vek telegrafov in železnic je naš vek.
Kdor ne verjame, naj bere tū dalje.

V predpredposlednjem listu je sprožila „Dom.“
nasvet zastran posuemanja mestnega starešinstva Gori-
škega, ktero je dovolilo za Predelsko železnico 20 tisuč
gold.; v drugem naslednjem listu nas je veselilo, ko smo
že čitali, da je vrli Solkan po svoji moči nekaj enace-
ga sklenil; in tudi s Tominskega so bila v „Dom.“
sporočila v tem istem zmislu. In danas? Danas naj o-
besim tū na razgled cel paternoster enakih starešinstve-
nih sklepov iz Sočke doline v polit. okraji Goriškem
(sodnijskem okraji Kanalskem).

Trfunec, živé naj tvoji sodovi!
Tuk kličemo mi, mi Slave sinovi.

No, živio, živio! povsod i zmir,
I živio! živio! v cno mer;
Tako ne pogine, kar še živi,
I mrd' oživi še, kar mrtvo leži:
Upijmo: he, živio! he, živio! junaki,
Dok bomo rdeči ko skuhani raki.

Živé naj kučme i cokle vse,
Kar jih n novi Slovenii je;
Če kdo abcedo nam spiše pa k'da,
Koj mojstra Homera zglasimo ga:
Žive naj oprtuiki, sita, krtače
I žganci i močnik in irhaste hlače!
(gromovit „živio“ in usmilitum.)

Hribu Triglavu.

Sp. Fr. Zakrajšek.

Blodé je pesem zložil ti,
Da imaš trdne glave tri.
Kak poje navdušeno! —
Usmil' se, daj mu — eno!

Pevčeva oblast.

Apolon s Panom v glasbi se poskusi,
Izurjenost je on'ga čast prejela;
Da po nevrednem ga je doletela,
Brž Midas zarentači, zobé brusi.
A bog v sramoto smeleža trjusi,
I da bi pevska oblast še bolj slovela —
(Hej, česar ni še zemlja doživela —
Z oslovskimi učesi ga ognjusi.)

Obšel je tudi od okrajnega glavarstva v Gorici županstvu na Kanalskem razpis, v katerem so podaja-
 ja — za važnost železnice, katero že vsi čim bolj potrebnost, da bi občine v djanji za njo kaj pripomog-
 le, in to zato, da se ne zžgne vsa reč na Potabelsko
 stran. 11. 12. in 13. t. m. so bile po tistih Kanal-
 skih županijah, ki so Soči in železniki čerti itaj bliže,
 zaporedoma starostinstveno soje, katerih so je vdeleževal
 tudi za blagostanje svojega okraja ves vueti glavar o.
 k. namestništveni svetovavce, gosp. baron Pinao /

Nar. pred. so jo oglašil, veliki županski zvon v
 Kanala 11. t. m. Kanalska županija, ki kateri je spadala
 poprej se 8. katastrofalnih vasi *) zdaj pa le pol, bila je že
 l. 1864 obecala, da propusti brezplačno vsa obdinska
 zemljišča, po katerih bi imela iti železnica. Ker se je
 pa od istega leta soni maysikaj spremenilo, ker so se
 namreč v nekaterih občinah zemljišča bōdli obedi nosedo
 porazdelila, ali pa prodala, in ni torej tedniji stan ro-
 ci tudi danes več tak, za to je bilo treba, novoga sklo-
 pa. Sklonjona je zdaj tako-le: Kanala k njemu spa-
 djocinu vnanj da 350 gold. v 5 letnih ratah, ktero se
 bodo začelo izplačavati, ko se bodo dela za železnico
 pričela. Tu znopek se bo nabiral z 2%, prikladom na
 izravno davke skoz pet let. Privolilo je v to 11. starj-
 sin proti 6. Jako hvale vredno je pa tudi domoljubna
 gosp. Val. Jakobčič, doplnjenega s k. notnika, posred-
 nika v Moravcem, kateri je obecal vsa svot, kolikor ga
 bo potrebovala po njegovih posestvih železnica, za 200
 gold. manj, ko začne po cenilu njoga vrednost. Tudi
 gosp. župan Franc Malnič, okrajnik in pooblaščenec
 Blacna ovn gradnjeno je obecal brezplačno zemljišča v
 nekateri gozda v Avči. Vse pa ponujajo Kanalska s po-
 gojem, da ima biti v Kanalu postaja.

Dne 12. so bile soje v Avči, Ročipji, Kalu. Da
 naši ljudje niso kalni, ki le slepo posnemajo, kar vidi
 dijo, da je kito drugi storil, kažejo sledeči dotičnim o-
 kolnostim primerai sklepi. V Avči so je sklopilo ovn

* V to so bile? Določna vas, Moravci, Bodret, Log, Vrh, Idrija
 Kanalska, Avča in Banjšice av. Duh. — Odpadlo so Avča, Log, Banjšice

Zgodovina centralnega bogost. semenišča Goriškega
 od l. 1818 do 1868.

(Pozanek je škofjskega lista Tržaškega.)

Prišlo je leto 1815 in celo 1816, v katerem je u-
 mrl Franc Filip grof Luzaghy, škof goriški in gradi-
 ski. Njegova smrt je bila — zdi se — vzrok, da se ni
 dognalo do konca vse, kar je bilo potrebno, da bi se
 bilo moglo odpreti semenišče. Bodi, kakor koli, gotovo
 je, da leta 1817 ni bila še rešona zidēva zastran pri-
 četka modro — in bogoslovskih šol. Sātho čerkveica se-
 meniščna je bila že toliko popravljena, da je Peter
 Anton baron Coddell, prepozit kapitlajna stolne cerkve
 Goriške, leta 1817 slovesno blagoslovil (bil je namreč
 v njej o času francoskih vojsk vojaški magaziu za se-
 no). Od treh altarjev, ki jih je imela poprej ta cerkev,
 ni bil ostal ko eden sam, sv. Karolu Borromejju posve-
 čen, to je, tisti odini, ki je še zdaj.

Se le maja meseca 1818 je cesar Franc I. pot-
 dil sklep, da se ima z začetkom šolskega leta 1818/19
 semenišče odpreti ter modro in bogoslovsko učilišče
 pričiti. Vladine oblasti so morale torej za to skrbeti,
 da se je do novembra vse popravilo in pripravilo, če-
 sar je še trebalo. Prostor se je imel napraviti za 60
 vzrejancev in moralo se je poskrbeti za vodjo, spirituala,
 gospodarja in za profesorje, vsaj začasne in namesto-
 vavne, dokler ne bi došli pravi in potrjeni. — Tečajev
 je imelo biti 4, profesorjev 6, namreč, prvi za cerkve-
 no in kanonsko pravo, drugi za svetopisemsko znanstvo
 starega zakona, tretji za svetopis. znanstvo novega
 zakona, četrti za dogmatično bogoslovje, peti za urav-
 no, šesti za pastirstvo. Pisce je bilo odločene vsakemu
 600 gold. k. d. na leto, profesorju kan. prava še povrh
 300 gold. remuneracije. Obljubljenih je bilo tudi 200
 gold. profesorju starega zakona za razlaganje nezapo-
 vedanih jutrovih narečij: arabskega, sirskega, kuldej-
 skega. Pedagogijo je imel učiti direktor normalnih šol,
 katehetiko pa katehet istih šol. Remuneracija za vod-
 jo je znašala 100, za kateheta 200 goldinarjev.

Konkursna preskušnja za bogoslovsko stolice je
 bila na Dunaji in v Ljubljani, (kjer so je namreč kdo

glasno, da se prepusté brezplačno obdinska zemljišča;
 v Ljubliji je predel nek županov nasvet in je starešin-
 tv. onoglasno pritrdilo predloga Čargo-vemu, da naj
 se konudi preveznmi družbi 800 delavnikov; delo pa
 naj bi se odkazalo Ročinjcem v okraji Kanalskem od
 Kanala do Tominske meje. Kaj je obecal (onoglasno)
 400 delavcev in 400 dni v mesecih februarjuli marou,
 in sicer takrat, kadar se ho ceata v Avškem delala.

V Anhovem, Ajbi in Deskli je bila soja 13. t. m.
 V Ajbi je bil, najvotavaj župan 300. rabet, katerih vsa-
 ka bi se imela očititi 70 soldov, kar bi kazalo kapital
 od 210 gold. Kdor ne bi hotel iti delat, naj bi plačal
 70 sold. v obč. denarnico; ta denar bi se potle prvz;
 družbi odrajtal. Starostinstvo pa je odobrilo nasvet, da
 naj se obedi sploh 160 gold. za odkupovanja zemljišča.
 V Anhovem, so oljubili 200 delavnikov, cenjenih 200
 gold. — V Deskli (kjer so razmere, kar so, liče, obd.
 zemljišče, tako, kakor v Kanalski županiji) je obecalo
 starostinstvo, da propusti obdinska zemljišča, za polovi-
 co cenjane vrednosti.

To so djanja ubozih, pa vrtili gorimov Soške
 dolino; homo videli, koliko bodo tehtala, na tehničoi
 državnega zbora.

Ogled po svetu.

Avstrijsko-ogerska država.

Naglo kakor veša je smuknila mimo naš govori-
 ca o ministerski krizi, to je, o neslogi v ministarstvu
 zaradi porazumka s Čehi. Kar pa ni še potihnilo, je ta
 porazumek sam. Bolj ko se ga nekteri ministri, nekte-
 re stranke in časniki njihovi ogibajo, bolj se jim vel-
 ljuje. Gotovo je — kakor zanesljivi časniki priporočujejo
 — da grof Bonal in 2 njim ministra Taaffe in Berger
 porazumka želē; uni ministri brz ko ne tudi, pa boje
 se ga lotiti, češ, da bi se utegnila po novem pogajanjū
 vsa sedanja ustava prekuoniti. Naj se pa boje, kolikor
 hočejo — 2 njimi ali brez njih — vse ne ostane menda
 več dolgo kakor je. Čehi se tudi ne vpirajo porazum-
 ku; samo to hočejo, da naj se njih državno pravo kro-

za njo oglasil). V Beču se jej je podvrget goriške
 škofjs. duhovnik Anton Peteani (pozneji škof v Poreču),
 kateri se je takrat pripravljaj za doktorstvo v višem
 duhovskem zavodu pri sv. Augustinu. Potrjeu je bil
 za svetop. znanstvo novo zavezo. V Ljubljani pa so
 preskušnje prestali in bili potrjeni: Jož. Subjel, goriški
 mašnik (pozneje dekan v Ločeniški) za pastirstvo, Jernej
 Arko za dogmatiko, Jož. Krobot, za novozakonstvo in
 Jož. Poklukar za pravno. Manjkalo je še profesorja za
 cerk. zgodovino in kanonsko pravo, torej je prevzel
 začasno kan. pravo Benedikt Braunizer pl. Braunthal,
 fajmošter pri sv. Ignaciji v Gorici, zgodovino pa Jož.
 Jeroh, kanonik v Vel. cerkvi v Gorici.

Ko je bilo tudi vse drugo v semenišči priprav-
 ljeno, sta opravila izročitev, oziroma, vročitev poobla-
 ščenca od strani škofjsktva stolni kanonik Andrej Filipič,
 in kresije Goriške glavar, baron Buffa.

Kanonik Filipič je bil začasni vodja v semenišči
 (pozneje, ko je prišel novi škof, Jožef Walland, v tej
 službi potrjen). Gospodarstvo je prevzel stari duhovnik
 Franc Peteani. Samo spirituala je še manjkalo, ali tudi
 on je nastopil svojo službo v 2. polletju 1. šolskega leta.

Ker ni bila semenišče samo domače škofjsko,
 temuč „generalno“ *) t. j. skupno za vse škofije pri-
 morske, bilo je že prvo leto sprejetih 56 vzrejancev
 raznih škofij, namreč iz Goriške 34, iz Tržaške 11,
 iz Koperske (ki je bila do l. 1830) 2, iz Novomeške
 (Aemoniensis) v Istri 3, iz Osorske (Ossero) 6. Med
 temi bogoslovci so bili nekteri že mašniki in že v
 duhovskih službah; kajti se niso bili naučili vseh
 bogosl. znanstev, ker niso imeli priložnosti. **)

(Dalje prih.)

*) Prva so rekli semenišče „Seminarium generale“, pozneje pa
 „centrale“ („središčno“), ktero imo je že zdaj navadna. Ime „generale“
 je dikhlo namreč preveč po Graški kosarni.

** Med temi je bil tudi Janez Marušič (vrednik „Domovne“,
 stari stric), kateri je bil dogosl. bogoslovje l. 1810 deloma v Ljubljani,
 deloma v Gradcu, pa že pred dovršenim tretjim tečajem za mašnika
 posvečen in v službo poslan, to pa zaradi tedanjih vojskanih homatij.
 Ko se je bil mir povrnil, je prišel iz Kvikkaga v semenišča v III. lo-
 čaj, ter posluhal dogmatiko, pravno, pastirstvo, katehetiko in pedagogi-
 ko. — Umrl je kot kaplan v St. Andreži, svoji rojstni vasi. Tako sta
 prišla tudi, pa v I. loč., dva Koperca, to mašnika.

ne česke prizna, v ostalem da se ne bodo branili, od-
povedati se (skupini cisaljauskih dežel na korist) mat-
sikake pravice. — „Kroneriški ustave“ od l. 1848 bi
pa Čehi nekl ne sprejeli; češ, da bi se po njej av-
tonomija posamihi dežel še bolj skrčila nego po sodanji
decemberni. [Palacky in Rieger sta bila že 1848. leta
zoper (Kroneriški) načrt konstitucijskega odseka].
Veliko se beró po časnikih o pomnoženju števila poslanc-
cev v državnem zboru; namesti 203, kolikor jih je zdaj,
da bi jih bilo v prihodnje 304 ali celo 400. Ministri
sami nekl na to delajo. Nar voč pa si helijo gungikar-
ji glavo s tako imenovano volitno premišlilob. Zadelo
se je namreč móguo siliti na to, da bi bilo volitvo za
državni zbor neposredna (direktus), ne skoz 3 stla pre-
sejane, kakor zdaj. Zdaj volijo, namreč, vsi listi, ki
imajo volitno pravico, napred volilo in ti še le potle
poslance za deželni zbor; deželni zbor voli izmed sebe
poslance na Dunaj, pa tudi ne kakor bi hotel, ampak
zbor se razdeli v tu namen v skupine, ktere izmed
sebe svojega poslance voló.*) Neposrednje volitve so ti-
ste, kodur že prvi volivel naravnost, kogar hodijo, da
le sme bitl izvóljen, v državni zbor voló. Nekteri pa
merijo na to, da bi se vsaj v deželnih zborih svobod-
no, po brez, volilo. Ministerstvo pa je tega mjenja, da naj
bi bile neposrednje volitve fakultativne, to je, vsaka
dežela naj bi volila, kakor bi jej bolje kazalo, indirek-
tno, ali pa kakor zdaj. — Neposrednje volitvo imajo na-
vadno sicer za znamenje kirje ustavne svobode, ali pri
nas v Avstriji bi bile brz ko ne le podpora nadgospo-
stvu nemškega naroda nad opozicijskimi slovanskimi,
in bi voljavo in oblast deželnih zborov jako potlačilo.
Za tega del je tudi polit. društvo „Slovenija“ v Ljub-
ljani svoj glas povzdignilo zoper neposrednje volitve.
Zaželonega porazumka s Čehi in Poljaki us bi pospo-
ševale, marveč zavirale.

V zboruici poslanški je bilo 16. t. m. nádnóvnem
redu sporočilo ustavnega odbora o nasvotu Zimniško-
skovem, zadevajóčim resolucijo zhora galicijskega od 24.
sept. 1868. Šlo je pa še le za lupino te imenitne za-
dove, ali ima priti resolucija v zbornico ali ne. Zborni-
ca je zdaj odbora naročila, da naj jo le predloži, do-
davši jej svoje sporóčilo o zapopadku njenom. — Z re-
solucijo pride dec. ustava na rešeto; ž ujo pa se
odpre pot tudi še družemu rešetanju.

Povsod med katoličani je zdaj nekakšno živo, ve-
selo gibanje. 10. aprila tega leta bo 50 let, kar so bi-
li sv. Ože, Pij IX., za mašnika posvečeni. Bila je tisto
leto velika sabota in drugi dan, na veliko noč, so peli
novo mašo. V spomin petdesetletnice se po vsoli ka-
toliških deželah kaj napravlja, da se pošlje visokemu
zlatomašniku v Rim. Pri nas v Avstriji se podpisuje
prisrečna adresa (pismo vdanosti). Tudi po naši gorški
nadškofiji se je vže pričelo nabiranje podpisov. Po
mnogih krajih bodo 11. aprila, drugo nedeljo po veliki
noči, posebne cerkvene slavnosti. Imeli bomo priliko še
marsikaj o tem povedati. Bog živi sv. Očeta!

Presvetli cesar je 8. t. m. potrdil postavo zastran
šolskega nadzora tistim deželam, kterih deželni zbori
niso nič bistvenega spreminili v dotičnem vladinem
načrtu. Med te dežele spada tudi gorška. Za tiste de-
žele pa, kterih zbori so vladin predlog tako preuredi-
li, da se je duhovščini dozdevno preveč pravie pustilo,
ali pa preveč vzelo, je izda'o ministerstvo na svojo ro-
ko posebno uredbo novih šolskih oblasti, ki ima velja-
ti začasno, dokler dotični deželni zbori vladi ugodne
postave ne potrdijo.**) —

Tudi o teh stvareh bomo imeli še mnogo mnogo
prilpovedovati.

„Glasnik“ v Mariboru, vrednik, g. Jurčić, je že
prišel na svetlo.

*) Pri nas v Gorici n. pr. Je tako: K oni skupini (ali Kuriji) so
šlejšo poslanci velikega posestva zbornice kupčijske in mesta Gorice.
Vsi ti volijo izmed sebe enega poslance za dr. zbor. K drugi skupini
spadajo vsi drugi poslanci, to je kmečkih občin in obrtnjskih krajev,
tu ti volijo ropet enega poslance izmed sebe.
**) Potrjeno postavo imajo: Dalmacija, Češko, Salcburško, Koro-
ška, Vojašborško, Štajarsko, Gorško, Istru in Bukovino. — Tral, Kranj-
sko, Spodnja in zgornja Avstrija, Tiroljsko, Moravsko, imajo začasno
uredbo, ki se jo duhu in bistvu vjema z uimij potrjenimi postavami. Vr.

Važen oddlok v zbirvah jezike slovanske je
došel te dni čitalnici na Vranjskem (na Stajarskem.)
Politiška gosposka, kteri je bila čitalnica svojz pravila
predložila, hotela je imeti tudi nemško postavo sloven-
skih pravil. Na to se je čitalnica pri ministerstvu pri-
tožila. G. minister Giskra je rečil, to reč tako, da, kor
je slovenski jezik na Stajarskem drugi deželni jezik,
ima vsled §. 19. osnovn. drž. postav od 21. dec. 1867
iste pravice kakor nemški.

Iz Ljubljane pišejo „Novice“: (O slovansko nemškem
slovníku) sta „Slov. Nar.“ in „Domov.“ nedavno pri-
nosla razprave, o kterih odgovor dati gre listim, ki
imajo to stvar v rokali. Nam je iz obravnave deželnega
zboru le to le znano: V opravičnem sporóčilu poslednje-
ga deželnega zboru poroča deželni odbor tako se: „O-
zira slovansko nemškega dela Wolfovega slovarja bilo
je al deželnemu zboru v poslednjem sporóčilu (1866)
naznanjeno, da so se pričela dela za izdajo tega slo-
varja in da je delo do tle dospelo, da v malom času
na svetlo pride prva pöla. Deželni odbor po skoro pre-
teklih 3 letih, žalibog, ne more poročati, da je dovr-
šena prva tiskana pöla, vkljób temu, da je potrební
denar za izdavo te knjige že dolga časa pripravljen
in bi se bil slovansko nemški del v 3 letih lahko po-
polnoma dovršil. Deželni odbor mora al deželnemu
zboru propustiti primeren sklep, da se kar najprej mo-
gote dovrši knjiga tako silno potrebna vpeljavi sloven-
skega jezika v šole in uraduje.“ Na ta predlog je
deželni zbor v 21. seji to-le sklonil: „Deželni odbor
dobiva nalog, neprenehoma paziti, da bo izdelovanje
slov. nemškega dela Wolfovega slovarja redovito in kar
najbrže napredovalo.“*)

Iz tržaške okolice 12. sveč. Δ se piše „Novicam“:
(Pripravljanje za volitve v deželni zbor.) Včera je so
zbrali v rojanski čitalnici župan in zaupni možje. Ko
so se za volitni odbor ustanovili, izbrali so kandidata
za vsak okraj (distretto) ter obljubili, da bodo na vse
moči delali, da se za poslance volijo danes izbrani mož-
je. Izbrali so za 1. okraj (Sorcova) g. Cegnarja; za
2. okraj (Rocol, Kačin, Lonjer) g. Zorn; za 3. okraj
(sv. Ivan, Skorkola in Kolonja) g. Piano ta (al iz tega
okraja je prišlo malo zaupnih mož, samo nekteri oš
sv. Ivana, zato se tukaj za gotovo ne vé, kako bo);
za 4. okraj (Rojan, Greta, Barkola) g. Nabergoja; za
5. okraj (Občina, Bano, Trebič, Padrič, Bezovica) g.
Daneva. Gosp. Danev se je sicer kandidature odpove-
dal, ali vendar se je nádjati, da, kakor drugekrat, tudi
zdaj sprejme volitev. Za 6. okraj ni se mogel postaviti
noben kandidat, in to zato ne, ker so možje samo iz
Kontoveča prišli, s Proseka (brez župana) komaj dva,
in iz sv. Križa nobeden. V tem okraji je nekoliko ta-
cih ljudi, ki sami sebe zatajujejo in zmirom z Lahí po-
tegujejo, češ, da vse dobrote od Lahov uživajo; brz
ko ne ti ljudje mislijo, da celo mana, ki je Izraelcem
z nebes padala, bila je laška. Ti politikarji pač še ne
čutijo ne, kdo da jili prav za prav za nos vodi. Ven-
dar upamo, da se tudi njim bodo oči odprle in da bodo
tudi moža iz svojega naroda volili. Ne morem si kaj,
da ne bi omenil velike pohvale vrednega obnašanja do-
sedanjega poslancea za 4. okraj, g. Jož. Primožiča. Ta
vrli rodoljub je dobil vse glase v njegovem okraji in
se vé, da bi bil tudi gotovo volječ, ali prostovoljno je
odstopil, in to samo zato, da je gosp. Nabergoju pro-
stor propustil, o kterem misli, da je parlamentarno
bolj izarjen in zato tudi bolj zmožen, okolici na korist
delati. Da bi pač takih mož, kakor je Primožič, ve-
liko imeli, ki svojo osebo na stran devajo le zato, da
domovini služijo! Zlatoga denarja so vredni taki rodol-
jubi. (Dalje piše Δ še o nekem Schiffu, Nemen, do-
pisniku Dun. „Press“ itd., ki se je ponujal za kandi-
data !!)

Vnanje države.

Grof Vulevski z odgovorom vlade grške je že v
Parizu.

Med francoskimi in pruskimi časniki se je vnela
huda borba, kakor unidan med pruskimi in avstrijskimi.

*) Smo razumeli!

Taka časnikarska borba je navadno pripravljane na vojsko.

Na Španjskem so se kortes (državni zbor) že zbrali ter izvolili si za predsednika Rivero-a.

Dopisi.

Iz Ajdovščine. V poslednjem listu obečani govor dr. Lavričev v besedi 31. januarja t. l. glasi se tako:
Slovenci in Slovenke!

Ajdovščina in okolica ima nekaj tvornic ali fabrik, in je drugi obrtnijski kraj na Goriškem, tedaj prevažen kraj naše dežele. Pri vsakem narodu so namreč preimenne ne samo kmetijske, temuč daudanas posebno obrtnijske in tvorniške zadeve. Zakaj to? Zato, ker poljedelstvo pridelava navadno več kakor potrebujemo za živež; kar pa ostane je treba ali predati ali pa predelati v kako drugo reč. Če so pronarejeno reči koristne ali prav lepe, prodamo jih lahko v tuje kraje. Iz teh tujih krajev pa pride denar nazaj v deželo in ljudje obogatijo. Iz tega vsak razvidi, da so obrtnijski kraji deželi koristni, in da je obrtnijski stan tako potreben in imeniten, kakor vsak drugi.

Da pa znajo obrtniki in delavci v tvornicah veliko in prav dobrega blaga izdelovati, in izmišljovati si novih in koristnih reči, morajo biti v svojem delu v vsakem obziru izurjeni možje, morajo tedaj biti gledé na svoje delo omikani ljudje. Mislim, da ni treba tega bolj na tajno dokazovati in vpraša se le, kako si imajo pridobivati obrtniki in delavci v tvornicah takih lastnosti?

Odgovor na to je lahak. Kakor za vsak stan, morajo se tudi za ta ljudje pripravljati v šolah, če hočejo več kakor kaj navadnega izdelovati; in to šole so glavne sole s 4mi razredi, posebno dobro obrtnijske šole in višje obrtnijske šole ali pa realke.

V glavnih šolah se imajo otroci učiti ne samo vrstiva, potem računati, pisati in brati, ampak začeti morajo misliti, saj je mišljevnost tisti božji dar, tista človeška moč, ktera človeka odločuje od živalstva in ga povzdiga do neba. Zato je prva naloga vsacega učitelja, objupati in razvijati v otrocih mišljevno moč, zakaj promišljevanje je potrebno pri vsakem delu, da je delo dobro. Angleži so prvi delavci zato, ker neprenehoma svoje reči promišljejejo in nevtrudljivo skrbijo da iznajdajo novih pa koristnih reči, kolikor jim je le mogoče. Tudi v vsakdanjem življenju vidimo, da je človek in gospodar, ki zna prav misliti in svoje delo promišljuje ves drugi od tistega, ki živi lahkomišelnost in dela le po navadi in po starem kopitu. — Če so pa prve šole take, in učitelji zares dobri, navadijo se otroci že tam prav misliti, prevdarjati in promišljevatí vsak predmet, po'em so gotovo boljše pripravni za delo, naj stopijo v kakoršen koli stan.

Ali obrtniki in delavci po tvornicah potrebujejo še več, potrebujejo namreč poduka za to posebno delo, kterege se imajo lotiti. Mislim, da je tudi to razvidno in vsi vi mi boste prikdili, da bi bila velika korist za vas in tudi za tvornice, ko bi bili vsi delavci v glavne šole ali normalke hodili, in še večja bi bila ta korist, ko bi bili nekteri iz obrtnijske šole ali iz realke stopili v tvornice. Potem ne bi se godilo, kar se zdaj godi, da so Slovenci v tvornicah večidel le prosti delavci, ampak dobivali bi vikše službe doma ali v tujih krajih. Ajdovščina bi slovela kot pravi obrtnijski kraj, ker bi se izkazovala z lastnimi domačimi močmi.

To šole pa bi morale biti narodne, to je, učitelji morajo podučevati v narodnem slovenskem jeziku, kakor pri Nemcih, Angležih in drugih narodih, kajti le v narodnem jeziku je otrokom in mladenčcem mogoče učiti se misliti, učiti se s preudarkom, in tako se zares naučiti kaj koristnega za prihodnji stan in za življenje sploh. V tujem jeziku je misliti težko in mladim ljudem celo nemogoče.

Vsi pravijo, da smo mi Slovenci zaostali; če hočemo tedaj zamudo popraviti, treba, da napravimo po vsem Slovenskem veliko šol. Ljudstvo pa potrebuje mnogo glavnih, četrerazrednih, kmetijskih šol za napredek v poljedelstvu, obrtnijskih šol in realk za napredek v obrtniji in tvorničnih zadevah. Tako se bo-

mo mi Slovenci izkazovali in majki Slavi zres venčevali!

Ajdovci! Zedinite se s svojimi sosedi in napravite vsaj slovensko šolo z 4mi razredi, in, če je le mogoče, napravite si tudi obrtnijsko šolo in zahtevajte pomoči od dežele in od vlade po svojih poslancih in občinskih zastopnikih. Prošite nevtrudljivo od leta do leta, dokler vas uslišijo. Ajdovščina bo potem zopet srečna in bogata postala, kar Vam iz srca želim, in navdušeno kličem: Živila Ajdovščina!

Iz Št. Andreža (pri Gorici) 14. februarja. Skoraj iz vseh krajev so sliši in bere po časnikih, kako se oživlja narodna zavednost; le iz našega Št. Andreža se nebeden ne oglasi. Morebiti bo kdo mislil, da spimo še, in da se nič ne zavedamo, da smo Slovenci. Pa to ni res. Tudi pri nas se je začel narodni duh močno oživljati, posebno od takrat, kar smo bili na Šempaskem »tabornu«. Po gorečem prizadevanju našega vrliga gosp. župana se nam je bilo prav obilno udeležilo tabora, zlati, ker smo imeli tudi svojo zastavo. Naši mladenči so se nekteri prav vneli za slovensko reč. Pogostem so slišijo zdaj prepevati slovenske pesmi, namesti poprejšnjih laških. Naš vse hvalo vredni gospod učitelj si tudi prizadeva, jih lepo podučevati v slovenskem petju; čast in hvala mu za to! Tudi šitavnico bi nekteri že radi imeli; pa počakajmo raji še enmalo, da se nabere več duševnih moči, da se bo tom lože vrdržavala. Še nekaj bi rad priporočil našim Št. Andrežnjem, pa tudi drugim, namreč »družbo sv. Mohora«. Vpišite se prav v obilnem številu; še je čas za letou; vsak ud naj skuša pridobiti ovih udov. Za en goldinar dobite letos toliko, in tako lepili bukvic, da bodo vredne celo tri goldinarje, ne enega. Za zdaj z Bogom!

En kmet.

V Tominu 15. februarja. — * — (Cestni odbor.) Na podlagi postave od 24. novembra 1868 (dež. zak. zvezek X št. 17) je cestni odbor solniškega okraja Tominskega v seji 13. februarja 1869 gledé na okoliščine tega okraja sklenil to-le:

1. Skladovne ceste narejati in v dobrem stanu vzdržavati so dolžne v prvi vrsti tiste županije, skoz kterih okolico take ceste poljejo, in sicer vsaka županija v svoji okolici.

2. Občinsko starešinstvo določi vsako leto, koliko imajo v ta namen posamno k županiji spadajoče katastralne občine doprinosati, in sicer ali v gotovem denarju ali pa v delu; postavi za časa za vsako občino primeren znesek v preudarek z ozirom na §§. 72 in 79 občinskega reda, in naznani to cestnemu odboru.

3. Ako starešinstvo te svoje dolžnosti ne izpolni, razdeli odbor med občino potrebne stroške in službo in da jih potirjati po določbi §. 82 obč. reda.

4. Dela na skladovnih cestah opravljajo občine pod nadzorom (nadgledom) cestnega odbora.

5. Stroški za načrtanje skladovnih cest, ki se imajo delati ali predelavati, potem stroški za posilno odkupovanje zemljišč, koder se imajo speljati, za moste in druge umetne zidarije, za razstreljanje pečin in bolj draga podzidja, za cestarja, in sloh za nadzor nad skladovnimi cestami naj se razdelijo na podlagi otičnega preudarka, ki ga je cestni odbor ustanovil, med vse občine cestnega okraja po meri izravnih davkov, in naj se plačajo v gotovem denarju.

6. Zoper naredbe odborove gredó pritožbe na deželni odbor po namenu §. 22 postave od 19. aprila 1864 (dež. zak. zvezek VIII št. 9) in členu VI postave od 24. novembra 1868 (dež. zak. zvezek X št. 17).

V gori omenjeni seji je odbor tudi ustanovil cestni preudarek za preteklo leto, ki ga ni bila ustanovila nekdanja okrajna uradnija in ga je izročilo sedaj o. k. okrajno glavarstvo v ta namen cestnemu odboru, in ob enem tudi preudarek za tekoče leto. V preudarku za leto 1868 se nahaja premanjkljeja (glede na stroške razložene zgorej pod 5) 2950 gold., ki se pokrijejo z 10odstotnim prikladom, v preudarku za leto 1869 pa 4130 gold., ki se pokrijejo s 14odstotno doklado k izravnim davkom, znašajočim v okraju Tominskem 29.500 gold. V županiji Grahovski, pod ktero spada 6 katastralnih občin, znaša cena služeb,

(Dalje v dekladi.)

ki jih bodo opravljali občinarji v tekočem letu na skladovni cesti, ki drži od Volč skozi njih županijo do krajske meje, po sklepu občinskega starešinstva 100 odstotkov, in v županiji Sv. Lucije, pod katero spada 5 katastralnih občin, kakor tudi v županiji na Prapetnem oena služeb, ki se bodo po starošinstvenih sklepih zahtevale od občinarjev na skladovni cesti kraj Idrijce, 50 odstotkov izravnih davkov predpisanih v imenovanih županijah. To kaj zda! Naš okraj je gledé na ceste in na marsikako drugo reč večidel še le v prvotnem stanu. Ali z zedinjenimi močmi in z Božjo pomočjo bo kmalu drugače.

V Černičah dne 15. t. m. Slavna „Dom.“! Podpiraj tudi ti blagovoljno moj glas, da bi se sedanji kmetje s sadjerejo bolj pečali kakor njih predniki. Med tem ko po drugih krajih na tisoče centov črešnjin, breskev spródaajo, bi pri nas tačega pridelka kmalu za svojo domačo potrebo ne imeli. Kdor pa v sadjereji dobička išče, mora tudi za tako sadje skrbeti, ktero se prilega njegovemu kraju, ktero naj bolj rodi in se dalj časa hraniti da. Po Rihenbergu, Dornbergu in Prvačini ni treba kmetom črešnjev v mesto voziti in prodajati, ker imajo zadnja tri leta kupcev z Dunaja dovolj in ga že doma lahko in drago prodajo. Oni tedaj dobivajo vse polno denarja za črešnjo, ml pa nič, ne za to, ne za drugi sadni pridelok, razun grozdja. Ker imajo že to tri srenje velik dobiček pri črešnjah, akoravno so za hranitev nepriljavne in se le malo dni dobre ohranijo, kak dobiček bi jim še le potem izviral, ako bi sadili in cepili tako sadje, ki se delj časa dobro ohrani in je bolj pripravno za prevoznjo iz enega kraja v drugi, n. pr. hruške in jabelka? Zategavoljo tudi jaz svetujem, da bi se naši kmeti bolj sadjerejo poprijeli, in prosim vse radoljube, ki so v sadjereji izurjeni, da bi nam blagovoljno tako čepé naznačili, ki bi bili našemu kraju pristojni in kje bi se mogli dobiti. Take nasveté izvedenili mož bomo hvaležno sprejeli. Prosim Vas lepo *).

Andrej Batič.
šitalski predsednik.

Iz Trsta. — 26. dne tega meseca (februarja), se bo tiskal, in po tem brzo razdeloval drugi snopič mesečnika „Pod lipo.“ Se vé, da tistim, ki si ga niso še naročili, in si ga tudi do 25. dne omenjenega meseca ne naročé, se ne pošlje. Ako želi tedaj še kdo imeti ta mesečnik, naj se blagovoljno oglasi ob pravem času. — Moje počéttje so spoznali vsi za dobro tukaj na Primorji, kjer se pa tudi prav lepó razprostira imenovani časnik, hvala Bogu!

J. G. Vidélski.

Domači novičar.

(Stranska železnična črta iz Kobarida na Čividad).

26. marca lanskega leta sta dobila Hektor vit. Ritter in Iv. dr. Serinzi (iz Trsta) dovoljenje, da se lahko lotita naprejšnjih pripravljavnih del (merjenja itd.) za avstrijski kos te črte. Zdaj sta že podala ministerstvu za kupčijstvo načrt (projekt) ceste od Kobarida do ital. meje, t. j., do Stupice. Izprva bi držala ta črta proti zahodu po dolini male reke Idrije poleg sedanje vožne ceste; pri Starem selu pa bi preskočila v dolino reke Nadiže. Na tem poslednjem kosu bi bili 3 predori (tunéli), eden 200 tisuč in 500, drugi 420 metrov dolg. Ves avstrijski kos te železnice do meje bi bil nekaj čez eno miljo dolg.

(Železnica Predélska). Uradna „Klagenf. Zeit.“ od 12. t. m. je prinesla iz zanesljivega vira novico, da se je vlada že odločila za črto iz Beljaka v Gorico-Trst. Stroški da bodo znašali kakih 40 milijonov. Kapitale da preskrbite naj imenitnejši Dunajski posojilnici, kreditnica in angleška banka.

*) Sadjereja je za našo kraje še malo znan zlat rudnik. Za trdno se nadjamo, da zgleđ Prvačnov, Bricev itd. tudi pravos predrami, če ne prej, vsaj, kedar pride Soška železnica. Bote videli, prijatli, kako se boste praskali za ušesi, da niste za časa sadnega drevja zasadili in posadili, kedar bote videli, kako bo ddralo družih marljivojših gospodarjev sadje daloč tje gori na Nemško pustivši j m doma pulno žepé soldčkov. Sadite, sadite, pa urno, in sicer zgodnjega sadja. — Zastran cepov obrnite se do g. Andr. Pavletič-a, vodje v zavodu gluhomotcev tukaj v Gorici. Vr.

„Osserv. Triest.“ — u se piše z Dunaja in tudi „N. fr. Presse“ je prinesla to novico, da se je Triško Predélsko društvo združilo z Rudolfovim tako, da bo zdaj samo Rudolfovo prosilo za Predélsko črto. Vlada mu gotovo koncesijo podeli. Že to spomlad se bodo znabiti dela pričela. — Kar se tiče mednarodne pogodbe med Avstrijo in Italijo naj pojasnimo, kar smo unkrat o njej povedali, s tem, da Avstrija je samo dolžna dovoliti zvezo svojih železnic s tisto črto, ki bi jo Italija do avstrijske meje spoljala; nasproti se je pa tudi Italija zavezala, dovoliti naši Predélski črti zvezo s svojimi železnicami, in to, po stranski cesti, ki se ima odcopiti pri Kobaridu.

(Odvotniška zbornica v Gorici) je po novi postavi na novo uravnava. Predsednik: advokat d. r. Rismondo, podpredsednik d. r. Deperin, odborniki d. r. Jona, dr. Nardini, d. r. Tonkli d. r. Verzegnaasi.

(Napadniki g. Jož. Cotiča iz Corovega obsojeni.) 13. in 16. t. m. je bila pri okrožni sodnji v Gorici konečna obravnavava s tistimi 4 kmeti iz Corovega (v Brdih), kiso bili obdolženi, da so 29. okt. 1868 med Mušo in Corovim J. C. s kosami napadli. Tožnik, namestnik drž. pravdnik, g. Poljak, je nasvetoval za vse 4 težko ječo za vse žive dni, češ, da djanje ima značaj pokušu zavrattnega umoru. D. r. Tonkli je obdolžence zagovarjal (po slovenski) in dokazal, da gre le za težko ranjenje, in ča dva se celo nista udeležila djanja. Obnojena sta torej le 2, eden na 6, drugi na 3 leta v ječo; una dva sta za nekriva spoznana.

(Postne pridige v Gorici). V prvostolni cerkvi pridiga ob nedeljah, torkih, četrtkih in petkih ob 11. uri dopoldne v italijanskem jeziku č. g. Dominik Vianello iz Bonetek; kar se tiče krásote jezika, klaseik, gledé govorniškega vedenja govornik 1. vrste; ceterum censeo . . . V. je tudi pisatelj in izdal že mnogo pridig. Slovenske pridige ob nedeljah imajo, kakor po navadi, korni vikarji. — Pri sv. Ignaciji pridigata po slovenski kooperatorja; ob nedeljah č. g. Dom. Alpi^{*)}, ob petkih č. g. Mart. Milost. Oba dni je pridiga ob 6. u. zjutraj. Nemško pridigo ob nedeljah in praznikih ima č. g. Jan. Starb. D. J.; začetek proti 10 3/4 u. dopoldne.

(† G. dr. Vincenc Batič) po slovenskem Goriškem občé znani goriški advokat je umrl 15. t. m., 74 let star.

(† Umrl je) 9. t. m. g. Jožef Lusa, vikar v Nogaredu.

Družba sv. Mohora.

Družbino bukve za leto 1869. Za tekočo leto je namenila družba sv. Mohora svojim družnikom sledečo bukve: 1. „Življenje svetnikov in svetnic Božjih“ (4. suop.) s podobami od dra. Rogača (okoli 13 pol); 2. „Kristusovo življenje in smrt“ (2. suop.) v prevodu prof. Kociančiča (10 pol); 3. povest „Perpetua ali mučenci“ v prevodu prof. Lesarja (10 1/4 pol); 4. „Umni gospodar“ od g. Fr. Jančarja (okoli 14 pol); 5. „Domače in tuje živali“ (2 snop.) s 56 podobami od prof. Erjavca (okoli 10 pol); 6. „Koledarček za l. 1870“ z imenikom in z razno kratkočasno-podučno tvarino (okoli 12 pol) in na posted, kakor je bilo v poslednji seji sklenjeno, 7. „Friderik Baraga“ od prof. Vončine (okoli 10 pol), da to zanimivo delo družnikom še to leto v rokó pride. Stroški za toliko in tako obširnih knjig bodo torej sila visoki (samo kolkovanje „Koledarčka“ bode veljalo 8-10 gld.); bodei vsem čest. gg. domorodcem skrb in prizadeva, da število udov spet prav veselo naraste.

„Slovenskemu Narodu“.

V šte. 18. od 11. t. m. piše „Sl. Narod“ tako-le:

(„Domovina“) je menda komaj pričakovala, da bi strele kazenskih paragrafov v „Slovenski Narod“ trošilo. To je videti iz

*) G. Alpi je porodu Italijan iz m. Forli, navadil se je pa slovensčine toliko, da ozramatuje marsiktere naših domačih Lahov slovenske krvi. Vr.

necega popisa solkanske avočanosti Vodniku na spomint, v katerem pisu svoje jezice ne more skriti zaradi „obligatne tujčeve pete“ — od kar je bil „Slov. Nar.“ za nekrivega spoznan. To je pač lepo in blago od „Domovine“, posveti njeno izvrstno kolegijalnost, njeno svobodnost — je! Te sorte škodoželjnosti pač nisimo še nikjer našli — celo v nemškem nam v principu sovražnem taboru je nisimo videli.

Z ozirom na to očitano „Sl. Naroda“ nam piše naš gosp. dopisnik — i — tako-le:

„V. č. gospod. vrednik! (Vvod in konec izpuščen Vr.)... Ker je vsak pisatelj edino pravi in zanesljivi tolmač svojih besedi, ker le on vé, kaj je mislil tisti hip, ko je to ali to zapisal, dovolite, prosim, da razložim, kaj sem hotel reči, ko sem pisal v „Narodu“ navedene besede. Moj stavok se glasi tako: „Da morajo biti taki govori (kakor v poprejšnjih stavkih pohvaljeni Kocjančič-ev Vr.) z obligatno „tujčovo peto“ osoljeni, razume se samo po sebi, od kar je bil „Slov. Narod“ zaradi te stvari za nekrivega spoznan.“ Ironija je v tem stavku, tega mi ni treba tajiti, a ne v drugem, ampak v prvem delu. Besede: „od kar je bil“ itd. so gola memogredna omemba v časnišvenem in narodno-političnem oziru dovolj važnega dogodka, da je bil zaradi političnega nastavka „tujčova peta“ obdolžen slovenski časnik za nekrivega spoznan, v tem ko ni drugod (n. pr. na Črnem) obsojevanja ne konca ne kraja. Občinstvo, zdaj lahko sodi tako-le: Če je ta pa ta tako in tako reklo, in je spoznan za nekrivega, zakaj bi imeli mi na vsako besedico paziti? Prvi del mojega stavka in posebno besede... z obligatno „tujčovo peto“ se nanašajo na neke tukajšnje razmere, nimajo s „Slov. Narodom“ v drugem delu stavka čisto nič opraviti ter pomenjajo v zvezi z njim le „Quod licet Jovi, non licet bovi“, ali po slovenski: „Kar smo „Narod“, kot glavni slovenski politični organ, reči, ni prilično, da ponavlja za njim tudi x. ali y. v — zgolj akademičnem, slovstvenem govoru, n. pr. o — Vodnikovi slavnosti. Meni se sploh gnjusi tisto večno prežvekovanje nekkih v mnogih krogih znabiti nerazumljenih časniških fraz. Sicer pa naj povem še to, da jez „Slov. Naroda“ redno ne berem; o njegovi tiskovni pravdi vem le toliko, kolikor sem tū pa tam razne liste čitaje mimogredoč vjel. Ne vem, zakaj bi se torej veselil ali žalil zaradi osode meni maloznanega časnika.“

Vredništvo „Domovine“ je obdolžena reka tako razumelo: Potem ko je bil „Sl. Narod“ zaradi... za nekrivega spoznan, smemo isto stvar že svobodnoječe povdarjati. Ko bi ju bilo umelo drugače, tako kakor „Narod“, ne bi ju bilo dalo nepopravljena tiskati. Živi duši, gotovo ne, ni prišlo o čitanji omenjenih besedi kaj takega v misel, kakor pisalcu razžaljivih opazb v „Narodu.“ „Narod“, je veliko previsoko in predaleč čez tarčo ustrelil, ko je „Domovini“ očital — „škodoželjnost“, češ, „da je menda (res menda!) komaj pričakovala, da bi strele kazenskih paragrafov v „Sl. N.“ troščila“; da „svoje jezice ne more skriti“ zaradi itd. Da bi „Domovini“ greh res bil „škodoželjnost“, morala bi se marveč veseliti, da je sl. sodnija v Celji „Narodu“ vence mučeništva z nad glave utrgala. Ali „Domovina“ je prehladnokrvna za take strasti. — Ena reč pa v nepričakovani, iz devete vasi pritirani „Narodovi“ insinuciji jo srčno veseli, in to je, sklicovanje njegovo na — „kolegijalnost.“ To daja zdaj tudi drugim slovenskim vredništvom pravico, sklicovati se „Narodu“ nasproti na kolegialnost. In „Dom.“ naj se sme že brž danes na-njo opreti ter prašati: Ljubi tovarš „Narod“! Je li to kolegialnost, da ti „Domovini“ na podlagi očitno napačno tolmačenega, iz dopisa njenega iztrganega reka take misli podtikaš, kakoršnih bi se ona nikdar ne predrznila še nar hujšim neslovenskim, nam ex professo sovražnim časnikom podtikati?

En glasovir.

je na ponudbo v najem. Kdor ga želi imeti, naj se oglasi v prodajavnici Seitz-evi v semeniščni ulici, cerkvi nasproti.

Borsni kurs 19. t. m. Metall. 62:40; narodno posojilo 68:50; London 122:80; adžjo srebra 120:50; cekini 5:78.

OGLASNIK.

Prodajavnica materialnega in barvnega blaga zraven kavarne „Commercio“, blizo cerkve sv. Ignacija

na Travniku, je vnovič odprta in bogato založena z vsem, kar spada v to vrsto blaga. — Postrežba bo hitra in dobra, cene v primeri z drugimi te sorte prodajavnicami nizke; torej je lahko zanašati se, da bodo obilno kupovavcey va-ujo zahajalo.

Gostilnica (nekdaj Trojer-jeva) na trgu sv. Antona števil. 1 v Dunajskem predmestju je od 1. februarja t. l. vnovič odprta in z dobrimi vini in izvrstno kuhinjo oskrbljena. — Nizka cena jedi in prijač, urna postrežba in pa dobri konjaki (štale) vabijo vljudno č. goste, katerih gre torej prav obilno pričakovati.

Neueste Erfindung.

Die von Sr. Maj. dem Kaiser von Oesterreich laut Reskript Nr. 18024/1908 mit einem ausschl. Privilegium bevorzugte

Politur-Composition

ist Kaiserat beachtenswerth für Tischler, Drechsler und Holzarbeiter zum Fertigpoliren von neuen Möbeln und für Private u. s. w. zum Aufpoliren von alten und abgestandenen, oder solchen Möbeln, wo das Öl hervortritt — Durch diese Composition wird das zeitraubende und kostspielige Fertigpoliren durch Spiritus gänzlich beseitigt, da durch Anwendung einiger Tropfen in wenig Minuten ein Tisch oder Kasten fertig polirt ist; und kann bei einem mit dieser Composition polirten Gegenstand das Öl nie hervortreten. Alte und abgestandene Möbel können durch einfaches Reiben mittelst eines befeuchteten Leinwandlappens überpolirt werden und erhalten einen Hochglanz, welcher durch das Poliren mit Spiritus nie erzielt werden kann. — Mit einem Fläschchen dieser Composition kann Jederman in einigen Stunden eine complete Zimmereinrichtung renoviren.

Haupt-Depot bei F. Müller, Wien, VI. Bezirk, Hirsen-gasse 8, wohin die schriftlichen Aufträge erbeten, und gegen Einsendung des Betrages oder Nachnahme prompt effectuirt werden.

Preis: 1 gr. Flacon 85 kr., 1 kl. Flac. 60 kr. Embal-lage per Bestellung 10 kr.

Weniger wie 2 Flacons können nicht versendet werden.

Von der Direktion des polytechnischen Institutes in Breslau.

Breslau, 3 März 1867.

Sehr geehrter Herr! Vor einigen Tagen wurde mir eine Probe Ihrer Politur-Composition übergeben, mit dem Ersuchen, selbe einer genauen chemischen Analyse ihrer Bestandtheile zu unterziehen. Ich habe diese Probe einer genauen sowohl qualitativen als quantitativen Analyse unterworfen und deren zweckmäßige Zusammensetzung für völlig gut befunden u. s. w.

Ihr ergebenster

Dr. Werner, Direktor des polytechnischen Institutes in Breslau.

Rastlinski obliž (mašter);

iznašel ga F. Tokem,

dober za rane, ulesa (ture) in ozeblina.

Ta flašter ima med vsemi enakimi nar večji zdravilno moč in je vreden, da se šteje za prvega med domačimi zdravili; nobena hiša bi ne smela biti brez njega. — Poskušnje, ki so se delale s tim obližem po bolnišnicah, so pokazale, da so dajo z njim v kratkem času za dobro in brez škodljivih nasledkov ozdraviti ne le vsakoršne rane, temuč tudi občasna ulesa (kronični tari), če jih kdo že tudi 10 do 15 let ima. — Ravno tako se je izkazala posebna moč tega obliža tudi pri nar hujših ozeblinah. Turi, kakoršni koli, smolika (žlezni otók) in tako imenovani črv ne potrebujejo, če se ta flašter rabi, kot malo dni, da dozore in da človek ozdravi — Glavna zaloga za naše kraje je v gosp. Lodovik Kúrnerjevi lekarnici (apoteki) v Gorici na Travniku. — En veči kos velja 50 soldov, en manjši 25 soldov. — V Cervinjānu se dobiva pri g. Lovisoni-u.